

Teaching Guide				
Identifying Data				2016/17
Subject (*)	Farmacoterapia	Code	661G01024	
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	Third	Optativa	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department				
Coordinador	Uriel Latorre, Pablo	E-mail	pablo.uriel@udc.es	
Lecturers	Uriel Latorre, Pablo	E-mail	pablo.uriel@udc.es	
Web				
General description	O propósito desta materia é capacitar ao estudante para a indicación, uso e autorización, conforme a norma reguladora de prescripción enfermera, de medicamentos, accesorios e produtos sanitarios encamiñados a satisfacer as necesidades de coidados da persoa e comunidade, apoiado no xuízo clínico enfermera.			

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A4	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
A5	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
A6	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
A38	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa nun equipo interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C10	CB2.- Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que solen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C12	CB4.- Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Learning outcomes			
Learning outcomes			Study programme competences
To identify and to value the use and indication of drugs and sanitary products with independent prescription.	A4	B2	C1
	A5	B4	C4
	A6	B5	C7
	A38		C10
			C12

To describe the use and indication of drugs and sanitary products with individualized collaborative prescription.	A4 A5 A6 A38	B2 B4 B5	C1 C4 C7 C10 C12
To describe the use and indication of drugs and sanitary products with standardized collaborative prescription.	A4 A5 A6 A38	B2 B4 B5	C1 C4 C7 C10 C12

Contents	
Topic	Sub-topic
INDEPENDENT PRESCRIPTION	Analgesics: NSAID Local analgesics for cures and wound sutures Skin and oral disinfectants and antiseptics Saponifiers to remove ear cerumen Drugs for pediculosis Topical products for cures
INDIVIDUALIZED COLLABORATIVE PRESCRIPTION	Oral Antidiabetic Drugs Fluidotherapy Insulin Enteral nutrition and nutritional supplements Inhalers, nebulizers
STANDARDIZED COLLABORATIVE PRESCRIPTION	Folic acid Alkalinizers Analgesics Local analgesics Antiarrhythmics Emergency oral contraception Antithermics

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A4 A5 A6 A38 B2 B4 B5 C4 C10 C12	20	20	40
Document analysis	A4 A5 A6 A38 B2 C1 C4 C7 C10 C12	1	5	6
Supervised projects	A4 A5 A6 A38 B2 B5 C1 C4 C7 C10 C12	1	15	16
Case study	A4 A5 A6 A38 B2 B5 C1 C4 C7 C10 C12	20	30	50
Oral presentation	B5 C1 C4 C7 C10 C12	1	2	3
Mixed objective/subjective test	A4 A5 A6 A38 B2 B4 C1 C4 C7 C10 C12	2	31	33
Personalized attention		2	0	2

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Document analysis	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Supervised projects	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Case study	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica de saúde que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de estudantes, a través dun proceso de discusión. O/a alumno/a sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Oral presentation	Exposición verbal a través da que o estudante expón temas e/ou traballos realizados de xeito individual ou en grupo.
Mixed objective/subjective test	Integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas referidas aos contidos desenvolto a través das distintas metodoloxías durante o curso, . En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Nas preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Case study Supervised projects Guest lecture / keynote speech Document analysis Mixed objective/subjective test	During the course, the professor of the matter it will dedicate time to personalized attention of the student for follow-up, consultations and orientation of the study and elaboration of the works. The space of communication can be with eyewitness tutorship and/or in a non eyewitness way through the e-mail.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Case study	A4 A5 A6 A38 B2 B5 C1 C4 C7 C10 C12	The assistance and active participation in the classroom through the working groups, where the acquisition of specific and transversal competences will be evaluated, will represent the 10% of the final qualification. The specific tests of the case resolution will represent a 10%.	20
Supervised projects	A4 A5 A6 A38 B2 B5 C1 C4 C7 C10 C12	The execution of tutored works will be compulsory. The evaluation of these works includes the valuation of specific and transversal competences. It will be marked between 0 and 10. It will represent the 15% of the final qualification.	15
Mixed objective/subjective test	A4 A5 A6 A38 B2 B4 C1 C4 C7 C10 C12	A written test will be carried out in the official date of the subject exam. These tests will consist of short test questions, related to theoretical contents, readings, study of cases and tutored works. This test will be marked between 0 and 10. It will represent the 65% of the final qualification.	65

Oral presentation	B5 C1 C4 C7 C10 C12	The evaluation of this methodology is part of the evaluation criteria of the works and/or themes prepared by the student and which includes an oral exposition.	0
-------------------	------------------------	---	---

Assessment comments

Second opportunity: They will carry themselves out a written test. The test will consist of short questions and test type, related to theoretician contents. It will count on a minimum of 0 and a maximum of point 10. The cutpoint to reach the pass will be situated by 65% of correct answers.

Sources of information

Basic	<p>1. Farmacología . HP Rang & Dale. 6 ed. Editorial Elsevier España 2008. 2. Farmacología y practica de Enfermería . Pacheco del Cerro E. 1ed. Editorial Masson 2006. 3. FARMACOLOGÍA BÁSICA y CLÍNICA . Velázquez (Lorenzo - Moreno - Leza - Lizasoain - Moro - Portolés) .2009 .Ed. 18 4. Farmacología Humana . Jesus Florez. 5 ed. Editorial Masson 2008. . 5. Pharmacology Drug Therapy and Nursing considerations. Rogar T. Malseed. 6. Las Bases farmacológicas de la Terapéutica. Goodman y Gilman. 10 ed. Ed. McGraw-Hill 7. Farmacología Clínica para enfermería. JM Mosquera; P.Galdos. Editorial Mc Graw Hill 8. Interamericana Basica y Clínica . Bertran G. 10 ed. Editorial El Manual Moderno Mexico 2007 . 9. Avery's Drug Treatment . 4 th Addis 1997. 10. Guía de Farmacología y Terapéutica. Rodríguez-Carranz . Editorial McGraw-Hill Interamericana. Madrid 2007. 11. Farmacología para enfermeras. Rodríguez, C. Editorial McGraw-Hill / Interamericana de España, S.A. 12. Farmacología práctica para las diplomaturas en ciencias de la salud. María Luisa Santana Falcon, J. S. Serrano Molina, José Ignacio de Ahumada Vázquez. Editorial Díaz de Santos, S.A. 1 ed 2002. 13. Administración de medicamentos y cálculo de dosis. Zabalegui, A. / Tuneu, L. / Molina, J.V. / Mangues, I. Editorial Elsevier. 1 ed. edición 2005 14. Farmacología y prescripción enfermera .ed. mad .isbn: 9788467618938 .2009 .Ed. 1ª 15. Farmacología .HP Rang & Dale. 6 ed 6 ed. Editorial Elsevier España 2008. 16. Farmacología y practica de Enfermería . Pacheco del Cerro E. 1ed. Editorial Masson 2006. 17. FARMACOLOGÍA BÁSICA y CLÍNICA . Velázquez (Lorenzo - Moreno - Leza - Lizasoain - Moro - Portolés) .2009 .Ed. 18 18. Farmacología Humana . Jesus Florez. 5 ed. Editorial Masson 2008. . 19. Pharmacology Drug Therapy and Nursing considerations. Rogar T. Malseed. 20. Las Bases farmacológicas de la Terapéutica. Goodman y Gilman. 10 ed. Ed. McGraw-Hill 21. Farmacología Clínica para enfermería. JM Mosquera; P.Galdos. Editorial Mc Graw Hill 22. Interamericana Basica y Clínica . Bertran G. 10 ed. Editorial El Manual Moderno Mexico 2007 . 23. Avery's Drug Treatment . 4 th Addis 1997. 24. Guía de Farmacología y Terapéutica. Rodríguez-Carranz . Editorial McGraw-Hill Interamericana. Madrid 2007 . 25. Farmacología para enfermeras. Rodríguez, C. Editorial McGraw-Hill / Interamericana de España, S.A. 26. Farmacología práctica para las diplomaturas en ciencias de la salud. María Luisa Santana Falcon, J. S. Serrano Molina, José Ignacio de Ahumada Vázquez. Editorial Díaz de Santos, S.A. 1 ed 2002. 27. Administración de medicamentos y cálculo de dosis. Zabalegui, A. / Tuneu, L. / Molina, J.V. / Mangues, I. Editorial Elsevier. 1 ed. edición 2005 28. Farmacología y prescripción enfermera .ed. mad .isbn: 9788467618938 .2009 .ed. 1ª En red: http://www.fisterra.com/</p>
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Bioloxía/661G01002
Fisioloxía I/661G01005
Coidados Básicos en Enfermaría/661G01006
Fisioloxía II/661G01010
Farmacoloxía/661G01011
Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/661G01016
Enfermaría Comunitaria II/661G01019
Estancias Clínicas I/661G01025
Estancias Clínicas II/661G01026
Enfermaría Clínica I/661G01034
Enfermaría Clínica II/661G01035

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Enfermaría clínica III/661G01017
Enfermaría materno-infantil/661G01018
Enfermaría Xerontolóxica/661G01020
Xestión dos servizos da Enfermaría/661G01021
Estancias Clínicas III/661G01027

Subjects that continue the syllabus

Estancias Clínicas IV/661G01028
Estancias Clínicas V/661G01029
Estancias Clínicas VI/661G01030
Estancias Clínicas VII/661G01031
Practicum/661G01032

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.